



GLASILO SOCIALISTIČNE * ZVEZE
DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE * OBČINE

Leto VIII.

Tržič, 1. februarja 1959

Št. 3

Komemoracija ob obletnici Leninove smrti - uvodna proslava v počastitev 40-letnice KPJ

Občinski pripravljalni odbor za proslavo 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije si je zadal nalogo čimlepše, dostojneje in pestreje proslaviti 40-letnico Komunistične partije Jugoslavije, ki je pred štiridesetimi leti razvila zastavo proletarskega internacionalizma in njegove ideje ponesla med široke ljudske množice. V sklopu tega praznovanja, ki bo v obliki predavanj, akademij, proslav, zborovanj, koncertov in podobnih manifestativnih prireditev potekalo vse leto, je odbor pripravil kot prvo prireditev akademijo v počastitev spomina velikega revolucionarja V. I. LENINA.

V sredo, 21. januarja je bila spominska svečanost obletnice smrti Lenina. Godba Svobode je pod taktirko svojega kapelnika tov. Francita Sarabona za začetek proslave intonirala Internacionalno. Za tem je imel govor tov. Stucin, ki je navzočemu občinstvu orisal lik velikega revolucionarja, podal zgodovinski prikaz njegovega dela, pojasnil pomembnost njegovih idej in napotkov za trpeče delovno ljudstvo.

Po govoru je godba ponovno zaigrala koračnico Draga Lorbeke »Narodni heroji«. Pripadnik Jugoslovanske ljudske armade iz Križev, razvodnik Franjo Kečerin je nato recitiral Majakovskega pesnitev »Oktobarski dani«, vlogo Lenina v oktobru pa je podal pripadnik JLA vojak Mladen Topić. Tov. Jelka Zagarjeva je končno še prebrala sestavek »Lenin je prišel«. Za zaključek je godba odigrala Zajčevo koračnico »V boj!«. S to akademijo je tudi Tržič dostojno proslavil obletnico smrti velikega revolucionarja, kateremu se mora trpeče delovno človeštvo zahvaliti, da se ideje socialne pravičnosti že uresničujejo.

Predsednik občinskega odbora za proslavo 40-letnice KPJ tov. Ivan Štucin o nalogah osnovnih družbenih organizacij

Napredno delavsko gibanje je v predvojni Jugoslaviji imelo svoje trdne temelje tudi pri tržiških delovnih ljudeh, saj so v tem gibanju videli edinega vodnika, ki ga niso vodili sebični strankarski interesi temveč resnična želja po pravici in odpravi kapitalističnega izkoriščanja. Komunistična partija je dala na čelo delavskega gibanja najbolj prekaljene kadre, ki se niso ustrašili krvavega protiljudskega režima, njegovih mučilnic, ječ in krogel. Bivši jugoslovanski režim je kmalu začutil hudo nevarnost, ki mu je pretila, pa je zato uporabil vsa sredstva, da zatre delavsko gibanje. V Tržiču so že zgodaj začeli žandarji uporabljati svoje »kundake«, režimski agenti pa so vohljali in skakali po mestu ter bili silno redni gostje v naprednih delavskih družinah. Komunisti iz Tržiča so bili med prvimi, ki so okusili zloglasne zapore v Glavnjači. Vsa strahovanja in mučenja pa niso pomagala, pač pa so nasprotno povečevala vrste borcev za boljše življenje. Vrste tistih, ki so se upirali tiraniji, so bile vsak dan večje in so rastle vse do zmagovitega konca.

Da bi izvedeli kaj več o pripravi proslave 40. letnice delovanja KPJ v tržiški občini, smo zaprosili predsednika odbora za proslavo za nekaj odgovorov.

Kako se je odbor lotil dela?

Občinski odbor se je do sedaj že večkrat sestal na sejah. V osnovi je odbor pripravil pregled najvažnejših dogodkov iz delavskega gibanja od leta 1922 dalje, ki so se dogodili v krajih sedanjega območja tržiške občine in tudi izven nje, pa so bili neposredno povezani z dogajanjem pri nas. Ta pregled še vedno ni popoln in ga bo treba še stalno dopolnjevati. Pri urejanju tega gradiva so težave, ker za vse dogodke ni na razpolago pisanih dokumentov, a tovariši, ki so pri tem sodelovali, so v službah po drugih krajih, mnogi pa so umrli oziroma padli. Seveda se obra-

čamo na tovariše, ki še živijo, da nam nudijo pomoč.

Ob tej priložnosti se obračam na vse tiste tovariše, ki so kakorkoli sodelovali v vrstah naprednega delavskega gibanja, in jih prosim, da napišejo svoje doživljaje in da dajo na razpolago eventuelne dokumente in fotografije, ki jim jih na zahtevo tudi vrnemo. Odbor je prav tako že izdelal oziroma dal sugestijo za sestavo letnega programa prireditev, ki jim je vsem treba dati svečano obeležje in prazničnost. Skoraj v vseh športnih in drugih društvi so delovali že pred vojno komunisti, ki so vzgajali ljudi in jim vliвали vero v zmago.

Odbor pripravlja popoln seznam vseh članov KPJ in SKOJ, ki še živijo, ter prav tako tistih, ki so umrli in padli. V bodoče bo odbor storil vse, da bi letošnje leto potekalo kot ena sama proslava. Težišče dela bo vsekakor na štirih komisijah, ki jih ima odbor.

Tovariš predsednik, kake so bodoče naloge družbenih organizacij?

Na osnovnih organizacijah ZK leži velika odgovornost ter prav tako na organizacijah SZDL in prav posebej še na sindikalnih organizacijah po delovnih kolektivih. Ker je bilo in je še napredno gibanje prvo vedno v delavskih vrstah, je potem tudi dolžnost sindikalnih organizacij, da letošnje jubilejno leto čim bolj svečano proslave. Proslave v delovnih kolektivih je treba vezati na pomembne dogodke iz pred vojnih let kakor tudi na dogodke med narodnoosvobodilno borbo. Vse organizacije, ki sem jih navedel, nosijo polno odgovornost za množično udeležbo na vseh prireditvah. Te organizacije pa naj poleg centralnih proslav poiščejo še druge oblike, s katerimi bodo proslavile dogodke. Pomembne za njihov kraj oziroma kolektiv. Na teh proslavah se mora pokazati visoka zavest in bogata tradicija revolucionarnega delovanja naših delovnih ljudi.

Kake so naloge organizacij ljudske mladine glede na proslavo?

Poleg splošnih nalog, ki jih imajo organizacije SZDL in sindikalne organizacije, ima mladinska organizacija še prav posebno nalogo, ki je v tem, da svoje članstvo uči in seznani z bogato zgodovino iz delavskega gibanja. Na velikih dolgoletnih bojih borcev komunistov se mora naša mladina učiti poštvalnosti in vztrajnosti v boju za doseg boljšega življenja. Naša mladina ima danes vso podporo za svoje napredno delovanje, medtem ko je morala mladina v predvojni dobi svoje delo opravljati v strogi ilegalni, kar je bilo seveda združeno z nešteti težavami. Velike žrtve mladih komunistov, skojcevcev, morajo biti za našo mlado generacijo svetel vzor. Organizirati bo treba čimveč predavanj iz tega obdobja. V zvezi s tem želim opozoriti še na tole: Bivši borci, bodisi iz predvojnne Jugoslavije ali pa iz NOB, morajo nuditi mladini pri tem vso pomoč. Slišal sem, da so nekatere organizacije iskale borce, da bi jim pripovedovali o dogodkih iz NOB, pa se le-ti niso odzvali. Verjetno, da so ti tovariši imeli opravičene razloge, vendar mislim, da morajo tudi še tako opravičeni razlogi odpasti, ko gre za našo mladino.

Naloge prosvetnih delavcev in lokalnega tiska?

Glede na proslavo 40. obletnice ustanovitve in delovanja KPJ imajo prosvetni delavci brez dvoma veliko in odgovorno nalogo. Ta naloga je v tem, da morajo pri svojem poučevanju v šolah imeti te dogodke stalno pred očmi in jih podajati med učno snovjo učencem. Ne gre samo za to, da se po programu določi določena ura, v kateri se predava tematika iz dela KP, temveč za to, da se učenci o tem poučujejo tudi pri ostalem programu. Zlasti je važno, da se o tem naprednem delavskem gibanju govori med poučevanjem zgodovine. Prav tako menim, da bodo šolska vodstva morala izlete in ekskurzije organizirati

tako, da bodo le-te namenjene obiskovanju zgodovinsko pomembnih krajev glede na delavsko gibanje.

Poleg te splošne naloge pa lahko prosvetni delavci tudi mnogo storijo s tem, da po svojih močeh zbirajo zgodovinski material, ki ga je na terenu brez dvoma še zelo mnogo. Mnogo je še ljudi, ki so bili sami soudeleženi pri tem gibanju, vendar sami zipea ne bodo napisali tega svojega delovanja, pa zato ravno tu lahko prosvetni delavci mnogo koristijo. V zvezi s tem prav tako poudarjam, da je naloga lokalnega časopisa »Tržiškega vestnika« v tem, da priobči čim več gradiva iz obdobja revolucionarnega dela KPJ in delavskega gibanja. To gradivo pa mora biti čimbolj konkretno in ga je treba sistematično zbirati in objavljati. Več prostora bo treba posvetiti tudi proslavam, ki bodo.

Na kraju je naš sodelavec zastavil predsedniku tov. Stucinu še tole vprašanje:

Katerega dogodka iz svojega delovanja se najbolj živo spominjaš?

Nič kaj rad ni odgovoril na vprašanje. Ker pa dopisnik le ni odnehal, je dejal:

Doba v naprednem delovanju je taka, da ima vsak dogodek svoje značilnosti in pomembnosti in jih ni mogoče pozabiti, čeprav je res, da spomin zbledi. Lepi so spomini na prve dni, ko me je uvajal v delo komunist Peter Uzar, dalje trosilne akcije, prvomajske proslave in parade. Težki so spomini na ječe kot so Glavnjača in druge. Človek je ponosen, če se spominja težkih dni iz NOB. Čeprav je nekoliko nenavadno, pa povem, da se s posebnim srčnim občutkom spominjam tega dogodka: Leta 1931 so me skupno z drugimi aretirali. Ko me je v Kranju zandar pretepel, da nisem bil več podoben sam sebi, mi je agent dejal, naj

povem svojo zadnjo željo, češ da bo potem konec z menoj. Iz žepa sem vzel 100 din ter prosil, naj jih izroči moji ženi in ji sporoči mojo željo, da naj tistemu, ki se bo rodil, da ime Janez. Žena je namreč bila tik pred porodom. Rodila je 28 dni po moji aretaciji hčerko, ki ji je ime Ivanka. Pa tega ne smete pisati.

Slednjih besed nisimo poslušali in smo ta dogodek opisali, saj kaže globoko čustvenost in srčnost človeka - revolucionarja. Poudariti je treba, da je nešteto komunistov v tistem času končalo pod zahrbtnimi streli, njihova trupla pa je pogoltnila globoka voda Donave, Save ali Drave.

Na koncu je tov. Stucin še izrazil željo, da naj se občani v zvezi s proslavami v letošnjem letu in v zvezi z dogodki v naprednem delavskem gibanju obračajo direktno na člane odbora, katerih imena objavljamo posebej.

Pregled dogodkov v naši občini v zvezi z nastopom KPJ

V letu 1923

V tržiškem kotu je bila organizirana »Nezavisna delavska stranka Jugoslavije«, ki je obstajala do junija 1924. V tem času so bili pri Pelarju v Trzinu partijski sestanki, katere sta vodila tov. Jaka Zorja in Albert Vergelj z Jesenic.

V letu 1924

V gostilni »Primožek« v Pristavi je sklical tov. Peter Uzar sestanek, na katerem so ob Leninovi smrti počastili njegov spomin, govorili pa so tudi o razpečavanju naprednega tiska.

Meseca maja je bil partijski sestanek v Gozdu pri »Antku«. Vodil ga je tov. Jaka Zorja, prisotni pa so bili še tovariši Uzar, Mlakar in po en zastopnik z Jesenic in iz Bohinja. Na njem so obravnavali organizacijo delavsko-kmečkega lista in organi-

Občinski pripravljalni odbor za proslavo 40-letnice KPJ

Pri občinskem komiteju ZKS je za organizacijo proslav ustanovljen tale odbor:

1. Ivan Stucin, predsednik
2. Ljuba Uzar, tajnik
3. Peter Uzar, član
4. Vlado Peračič, član
5. Karel Kravcar, član
6. Lovro Cerar, član
7. Zdenko Lavička, član
8. Anica Mokorel, član
9. Rudi Hrovatič, član
10. Andrej Stegnar, član
11. Zdravko Tomažin, član

Odbor ima štiri komisije in sicer:

1. Komisija za zgodovinsko dejavnost, ki jo vodi Peter Uzar.
2. Komisija za propagando, ki jo vodi Zdravko Tomažin.
3. Komisija za mladino, ki jo vodi Vlado Peračič.
4. Komisija za organizacijo razstav, ki jo vodi Zdenko Lavička.

Predsednik odbora tov. Ivan Stucin se je rodil 8. avgusta 1905 v Trzinu v družini delavskih staršev. Že v zgodnji mladosti se je moral spoprijeti s trdim življenjem delavca, kar ga je pripeljalo v vrste tistih, ki so se borili proti kapitalističnemu režimu. Od leta 1922 do 1923 je bil aktiven član »Svobode«. Kandidat KP je postal leta 1924 in leta 1928 njen član. Leta 1931 je bil z drugimi tovariši aretiran in nato zaprt v zloglasnih zaporih Glavnjače. Po vrnitvi iz zapora je nadaljeval s svojim delom, zaradi česar ga je režim večkrat poslal na »orožne vaje«. Triindvajsetega junija leta 1941 je vstopil v partizane in ostal tam do osvoboditve. Po vojni je bil na raznih dolžnostih, sedaj pa je direktor tovarne Peko. Je nosilec Spomenice 1941.

zacijska vprašanja partije.

Meseca junija je organizirala tržiška partijska organizacija razbitje in onemogočenje manifestativnega pohoda in shoda ORJUNE. V tem času je bila organizirana akcija za pobiranje prostovoljnih prispevkov za svoje padlih in izgnanih rudarjev. Zaradi tega dela so bili iniciatorji klicani na sodišče, vendar so bili po zaslišanju izpuščeni.

V tem letu so jeseniški delavci razvili svoj sindikalni prapor. V ta prapor sta tov. Peter Uzar in tov. Košir iz Gozda zabila spominski žebelček v imenu »Nezavisne delavske partije Jugoslavije« za tržiški okoliš.

V letu 1927

V Trzinu in okolici je bila do tedaj organizirana največja proslava delavskega praznika — 1. maja. V sprevedu, ki je bil dobro pripravljen, so delavci razmetali letake z naprednimi idejami in parolami. S posebnimi sestanki je bil zaktiviziran tudi v ta namen pretežni del okolice Trzin.

V letu 1928

V poletnih mesecih tega leta je bil odprt kanal za prehod ilegalnega partijskega gradiva in možnost prehoda raznih partijskih ilegalcev čez avstrijsko-jugoslovansko mejo. Prehod je bil na relacijah: Trzin—Begunjska—Zelenica, Trzin—Korošica—Baba, preko Dolge njive čez Kladivo in Skrbino. Ti prehodi so bili povezani tudi s Primorsko oziroma Italijo. Javke so bile v Podlublju, Bistrici, Sveci, Selah. Centralni sedež internacionalnih kurirjev je bil pri »Anapihlu« ob Vrbskem jezeru (tov. Aleš Bebler). Ta kanal je nemoteno deloval 3 leta, vodili pa so ga tov. Peter Uzar iz Sebenj, Ivan Stucin z Loke in Tone Debevc iz Trzin.

V letu 1931

V mesecu avgustu je bila izvršena aretacija vidnih komunistov: Ivana Stucina, Andreja Stegnarja, Kati Uzar, Ane Pavlin, Jožeta Gradišarja, Antona Debevca, Ignaca Mlinarja, Ivana Keršiča, Antona Janežiča, Kocjanke in matere in hčerke Gabrovšek. Peter in Janez Uzar sta bila zaprta že od aprila 1931. — Aretirance so odpeljali v Glavnjačo. Andrej Stegnar je takoj potem, ko je prišel na prostost,

ponovno organiziral javke in vzpostavil delovanje kanala z Avstrijo.

V letu 1932

1. avgusta, na praznik protimperialistične vojne, je bila v Celovcu manifestacija, ki se je je udeležil tov. Andrej Stegnar. To manifestacijo je hotela razbiti fašistična mladina Avstrije, kar ji je s pomočjo policije tudi uspelo.

V letu 1934

V Senčurju je bil pri tov. Mlakarju sklican partijski sestanek. Na tem sestanku je bil navzoč tov. Vilfan z ženo ter aktivisti z Jesenic in iz Trzin. Obravnavali so partijske zadeve in vprašanje razširjanja časopisa »Ljudske pravice«.

V letu 1936

V Trzinu izvedena stavka tekstilcev, katero sta vodili partijska in sindikalna organizacija.

V tem letu je bila sklicana partijska konferenca na Jelovici, katere so se iz Trzin udeležili: Peter Uzar, Stanko Legat, Jože Janežič in Ribnikar.

V letu 1937

V Dupljah je organizirano društvo »Kmečkih fantov in deklet«, katero je ustanovila partijska organizacija. Prisotna tov. Franc Popit in Peter Uzar.

Junija meseca je bilo v Trzinu ustanovljeno kulturno prosvetno društvo »Vzajemnost«, katere tajnica je bila Tončka Mokorel. To društvo je vodila partija.

V letu 1938

Partijsko posvetovanje v Preboldu (Savinjska dolina), kamor je partijska organizacija Trzin poslala tov. Andreja Stegnarja.

V letu 1938 ali v začetku leta 1939 je bila ustanovljena organizacija SKOJ, ki je samostojno delovala v trojkah.

V letu 1939

Partijska konferenca na Dobravi za gorenjski partijski aktiv. Prisoten tov. Andrej Stegnar. Konferenca je bila pri tov. Zagarju.

V mesecu septembru je bilo pri Brodarju (gostilna) v Bistrici pri Trzinu partijsko zborovanje, na katerem je bilo prisotnih okrog 200 ljudi. Govoril je tov. Luka Leskovšek. Obravnavali so nastajanje fašistične agresije in partijsko problematiko. Sestanek je bil polilegalen.

(Nadaljevanje sledi)

Prireditve v počastitev 40-letnice KPJ

21. januarja: Obletnica Leninove smrti. Centralna proslava v Trzinu. Poživitve dela v SZDL. Po vseh šolah 1 uro pouka posvečenega življenju in delu Lenina.

24. januarja: Občinska konferenca organizacije ZB v Trzinu.

31. januarja: Občinska sindikalna konferenca.

Od 1. do 20. februarja: DS in UO naj na svojih slavnostnih sejah napovedo tekmovanja med kolektivi za večjo storilnost dela.

1. februarja: Občni zbor društva Partizan Križe.

8. februarja: Proslava obletnice Prešernove smrti, ki bo izvršena po šolah.

8. marca: Dan žena, centralna proslava v Trzinu in proslave na terenu in v ustanovah.

10. do 25. marca: Po šolah 1 ura pouka namenjena spominu in obravnavanju dela partije v stari Jugoslaviji ter NOV.

18. do 23. aprila: Jubilejna proslava »Kongresa ujedinjenja« ob sodelovanju množičnih organizacij, društev in JLA. Otvoritev razstave.

1. do 3. maja: Javno zborovanje v Trzinu s kulturnim programom in športnimi prireditvami.

25. maja: Dan mladosti — proslava in dejavnost »Partizana« ter šol. Partizan Križe — razvite društvenega prapora.

20. do 25. junija: Centralna prireditve vseh šol v Trzinu s športnim in kulturnim programom.

4. julija: Dan borca. — Pohod borcev in mladine po partizanskih poteh, obisk raznih bunkerjev in partizanskih vasi.

22. julija: Dan vstaje. — Odkritje plošče na predoru Jugoslavija—Avstrija in množično zborovanje na kraju taborišča pod Ljubljem.

5. avgusta: Občinski praznik Trzin — centralna proslava ter množični pohod pod Storžič.

9. avgusta: Tradicionalne mednarodne avto-moto dirke.

Septembra: Centralna proslava v Križah. 100. obletnica obstoja osnovne šole. Otvoritev novodograjenega dela šole. Imenovanje šole po tov. Stanetu Zagarju.

1. do 10. oktobra: Svečane proslave v mladinskih aktivih.

10. oktobra: Množični pohod na centralno proslavo SKOJ v Zirovnici.

7. novembra: Proslava oktobrske revolucije. Centralna proslava v Trzinu in na terenu.

28. do 30. novembra: Kulturne in športne prireditve organizacij, društev in sindikalnih aktivov.

21. decembra: Dan JLA. — Svečane proslave in športne prireditve s pripadniki JLA garnizona Križe.

Iz razprav občinskih svetov

Dne 20. januarja je imel svojo prvo sejo novoizvoljeni svet za komunalne in stanovanjske zadeve, ki je razpravljala o zadevah, o katerih končno sklepa občinski ljudski odbor. Največjo pozornost je v svoji nastopni seji novi svet posvetil vprašanju projektiranja, gradbeništva in komunalnih naprav. Ugotovil je stanje komunalnih naprav in služb ter probleme gradnje novih stanovanj, dalje stanje gradbene operative, problem gradbenih materialov in potrebo organizacije investitorske službe.

Soglasno je sprejel sklep, da je treba obstoječe projektivne biroje pri gradbenih podjetjih ojačiti, ne pa ukiniti. Praksa je pokazala, da je projektivni biro pri Gradbenem podjetju potreben in da se z njim pospešuje tempo gradnje. Obstoječa projektivna podjetja v drugih krajih doslej niti v enem primeru niso v dogovorjenih rokih izvršila prevzetih naročil. Dogodilo se je, da je okrajna revizijska komisija sorazmerno preproste projekte ponovno zavrnila zaradi neprimernosti in pomanjkljivosti. Ljudski odbor je nekatere načrte naročil že pred več leti, a še vedno niso dovršeni ter so vse urgence brezuspešne. Poslovanje gradbenih podjetij je večkrat povzročilo zakasnitev nameranih del in tudi imelo za posledico povečanje investicijskih vsot, ker so cene od časa naročila do izvršitve projekta porasle. Pristojni organi bodo morali storiti potrebne ukrepe, da se obstoječe stanje v pogledu projektiranja izboljša.

Gradbena operativna, t. j. Gradbeno podjetje, Podjetje za gradnje in remont ter nekatera obrtna podjetja, ki delajo za grad-

beništvo, je po svoji zmogljivosti nezadostna četudi po kvaliteti več kot zadovoljiva. Gradbeno podjetje je svojo zmogljivost v enem letu podvojilo in je še v nadaljnjem razvoju. V kratkem bo prevzelo od Podjetja za gradnje in remont večino njegove dejavnosti. Velika gradbena dela, predvsem industrijske objekte v občini zida SGP Projekt iz Kranja, mnogo del opravlja tudi SGP Gorenje iz Radovljice, toda investicijskih sredstev je na področju občine več, kot znaša kapaciteta vseh podjetij. — Na vseh licitacijah je ugotovljena velika razlika v cenah našega podjetja nasproti cenam drugih gradbenih podjetij, ki so bila dražja. Predlog, da se združijo manjša gradbena podjetja z večjimi, je v škodo napredku gradbeništva in zato svet za komunalne in stanovanjske zadeve ne soglaša s pripojitvijo Gradbenega podjetja k drugemu podjetju in tudi delovni kolektiv tak predlog odklanja. Gradbeno podjetje je bilo ustanovljeno iz potrebe in bo logična posledica ukinitve tega podjetja spet ustanovitve novega podobnega podjetja. Zato načrt fuzioniranja nima smisla, ker so velika gradbena podjetja vsaj za zdaj s svojo dejavnostjo mnogo dražja, kot je naše gradbeno podjetje.

Gradbeni materiali doslej v občini še niso povzročali prevelikih težkoč. Pravčasno so bile vedno sklenjene pogodbe za dobavo potrebnih količin cementa in železa. Pač je bilo nekaj težkoč pri dobavi opeke, vendar ne takšnih, da bi bilo delo ovirano. Tudi je na področju občine dovolj izvrstnega belega dolomitnega peska in kamenja, ki ga gradbeništvo izkorišča in je Gradbeno podjetje lani v Bistrici

osnovalo delavnico cementnih izdelkov, ki že obratuje ter se bo ta dejavnost še razširila.

Organizacija investitorske službe se mora izvesti in pospeševati z vsemi možnimi ukrepi. Poskrbeti je za naročanje tipskih načrtov za posamezne objekte, za tipske gradbene elemente, tipiziranje stavbenomizarskih izdelkov, kar vse bo pospešilo in pocenilo gradnjo. Podjetje LIP naj svojo veliko mizarско delavnico uporabi tudi za stavbenomizarske izdelke, ki so v gradbeništvo občine najbolj kritični. LIP za tako dejavnost ne potrebuje nobenih investicij in ima že na razpolago potrebne stroje, prostore in strokovno osebje.

Svet je ob zaključku soglasno sklenil, da morajo vsi investitorji skrbeti za napravo in vzdrževanje komunalnih naprav, ki so potrebne pri posameznih gradnjah. Doslej je vse breme padalo izključno na občinski odbor,

nihče pa ni pomislil, da je za komunalne naprave tudi treba sredstev.

Svet za industrijo, obrt, kmetijstvo in gozdarstvo je imel svojo nastopno sejo dne 22. januarja. Pripravil je predloge za razpravo v občinskem ljudskem odboru, potrdil je pravila kmetijskih zadrug Tržič in Katarina in je po svoji pristojnosti po zakonu o prispevkih iz dohodka gospodarskih organizacij določil tista manjša podjetja, ki bodo v letošnjem letu plačevala pavšalirane obveznosti.

Najdaljša je bila razprava o investicijskih, ki so jih izvršile gospodarske organizacije v lanskem letu, in o planu investicij za letošnje leto. Svet je soglasno ugotovil, da so vse planirane investicije gospodarskih organizacij potrebne in v večini primerov tudi nujne in je plan predložil občinskemu ljudskemu odboru s predlogom za odobritev.

S sej obeh zborov

V sredo, 28. januarja je bila 16. seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora, 17. seja občinskega zbora in 18. seja zbora proizvajalcev.

Na skupni seji so podrobno obravnavali okrajni družbeni plan za leto 1959, pregledali so investicije gospodarskih organizacij v lanskem letu in odobrili plan njihovih investicij za letošnje leto. Imenovali so člana v upravni odbor komunalnega podjetja ELEKTRO Kranj in upravnik kmetijske zadruge Tržič. O investicijskih podjetjih poročamo na drugem mestu.

Na ločeni seji sta oba zbora obravnavala spremembo odloka o davku na maloprodajni promet

in na alkoholne pijače. Oba zbora sta odklonila povišanje davka na maloprodajni promet v trgovini od 2 na 4 %, čeprav so tak davek v tej stopnji že nekaj let imeli drugi okraji in je le okraj Kranj bil izjema.

Davek na alkoholne pijače v gostinstvu, trgovini, zadrugah prodajalnih in zasebnih gostiščih se poviša od 10 na 20 % od prodajne cene.

Zbora sta tudi sprejela odlok o ožjem gradbenem okolju v smislu zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč.

Kmetijski zadrugi Tržič se doleti posestvo Brdo, Gradbene-

Prof. Slava Rakovec:

SEM IN TJA PO ČRNI GORI

9. Iz Budve na Lovčena

V sončnem popoldnevu so zabrnili znova motorji naših avtobusov in spretne roke šoferjev so znova začele vrteti volane v desno in levo. Spet smo se začeli dvigati po strmih pobočju nad Budvo navzgor. V številnih ključih se vzpenja cesta po kraški goličavi zahodno od Pastrvičev.

Pod nami leži spokojna gladina morja, ki s svojo sinjino opaja oči in srce, tam spodaj ždita v popoldanski pripeki Budva in Miločer. Plaže so polne kopalcev, ki še pozno v septembru uživajo toplo južno sonce in blagodat morskih kopeli.

Mi pa se vzpenjamo vedno višje in višje. Skale žehte od vročine, delavci, ki popravljajo cesto, so napol goli, a vkljub temu teče znoj v curkih. Strma kraška goličava, po kateri se dvigamo navzgor, je brez vode, brez drevja, brez sence.

V pobočju nad Budvo, vrh Budvanskega polja je v podnožju plemena Maina samostan Podmaine, ki ga imenujejo tudi Podostrog, ker se beli neposredno pod vasjo Ostrog. V njem je

bil prvotno pokopan črnogorski vladika Danilo. V tem samostanu je živel tudi Njegoš, ki je tu napisal največji del »Gorskega venca«.

Povzpeli smo se do Brajičev. Na vrhu grebena, desno od ceste na meji Brajičev in Pastrvičev, je Avstrija okoli leta 1830 sezidala mogočno trdnjavo Kosmač, ki je bila porušena po berlinskem kongresu (1878), ki pa še vedno, čeprav v ruševinah, priča o svoji strateški pomembnosti, kajti njen položaj je naravnost odličen. S trdnjave je bil obširen razgled na daleč in na široko.

Severno od trdnjave Kosmač je v nadmorski višini 728 do 1219 metrov plemena Brajič. Maloštevilni prebivalci se ukvarjajo z živinorejo in obdelovanjem zemlje. Vprašujemo se, koliko časa bodo še obstajala naselja v teh višinah, sredi kraških površin, polnih vrtač in uval, ki sicer omogočajo skromno poljedelstvo, ki pa vendar ne nudijo možnosti, da bi si mogli kakorkoli izboljšati svoj življenjski standard. Prav gotovo jih bo prej ali slej klic industrije pritegnil k sebi, zapustili bodo svoja dosedanja

bivališča in kraška pustinja bo še manj poseljena, kot je danes. Kajti gravitacijska sila industrijskih središč priteza k sebi vedno bolj in klic tovarne bo prevpil klic siromašne kraške zemlje.

Tu v Brajičih je 13. julija 1941. leta vzniknil upor proti Italijanom in takrat je zgorelo 130 skromnih brajiških hiš. Po vojni vas ni več oživela v nekdanji obliki. Del prebivalcev se ni več vrnil v svoje nekdanje domovane, marveč se je naselil v Vojvodini.

Pot nas vodi dalje preko Obzovice, odkoder so leta 1891 speljali vodo na Cetinje. V novejšem času je ta vodovod dopolnjen z drugim, ki dovaja vodo s Crmnice, pokrajine jugovzhodno od Cetinja.

Z Budve do Cetinja je 32 km. Do Brajičev se cesta dviga, od tu naprej pa spušča preko kraške planjave v Cetinjsko polje. Na eni strani ceste, pod obronki Lovčena se vrste raztresene vasi Vrela, Ubli, Očinići in Bjeloši. — Skromno poljedelstvo in živinoreja živita vaščane.

Že v bližini Cetinja je vzpetina Vrtijeljka, kjer je v borbi s

Turki v letu 1685 slavno padel harambaša Bajo Pivljanin.

Ze smo na Cetinjskem polju. To je suho kraško polje, globoko spuščeno pod pobočje Lovčena. Njegova podolžna os je dolga okoli 6 km in se razteza v dinarski smeri od severozahoda proti jugovzhodu, v zgornjem delu ima 760 m nadmorske višine, v spodnjem delu je 100 metrov nižje.

Podnebje je tu modificirano sredozemsko. Povprečna letna količina padavin znaša 4181 mm. Ker je dežja torej obilo, ker je višina okoliških vzpetin znatna, apnenici, ki sestavljajo te vzpetine, pa čisti in površje domala golo, je zakrasevanje na tem ozemlju tako napredovalo, da predstavlja pokrajina okrog Lovčena najizrazitejši kras.

Sredi Cetinjskega polja leži kot orlovo gnezdo sredi višav znamenito Cetinje. Mesto se ponša z imenitno zgodovinsko preteklostjo, saj je bilo stoletja politični in kulturni center Črne gore. Danes se pa mestce razvija v turistični center, saj ima zmerno planinsko podnebje (ugodne poletne noči), številne kulturne in zgodovinske spomenike in dobre avtobusne zveze na vse strani. Nadmorska višina Cetinja je 672 m, bližina Lovčena in Boke Kotorske privlačata tujce, ki res ne morejo potovati drugače kot čez Cetinje, in če so že tu, se

mu podjetju pa poslopje mlin-skega obrata »Popović«, ki bo poslopje adaptiralo še letos za delavska stanovanja.

Grad v Jelendolu se dočeli Gozdnemu gospodarstvu v Kranju, ki bo v poslopju adaptiralo prostore za stanovanja in eventualno tudi za gozdno šolske namene.

Odobrili so ustanovitev stanovanjske skupnosti tovarne lepenke.

Sklenili so ustanoviti komunalno podjetje, ki bo imelo nalogo vzdrževati in graditi ceste, pota in njihove naprave, kanalizacijo, javno razsvetljavo, parke in nasade, vrtnarstvo, otroška in druga igrišča, kopališča in

pokopališče, tržnico, mestno tehniko, klavnico ter skrbeti za javno snago, javne sanitarije in remontne usluge pri stanovanjih in poslovnih prostorih. V ta namen bodo finančno samostojni zavodi in podjetja za gradnje in remont združeni v komunalno podjetje. Za posamezne dejavnosti pravzaprav doslej ni bilo določenega organa in bo ustanovitev komunalnega podjetja pospešila in izboljšala komunalne naprave in službe.

Občinski odbor je tudi sklenil nekatere spremembe v sistematizaciji delovnih mest upravnih organov in je imenoval komisijo za ocenjevanje uslužbencev obč. ljudskega odbora.

Investicije v industriji

V lanskem letu so industrijska podjetja v naši občini izdala za investicije: za gradnjo 61 milijonov, za opremo 234 milijonov, za ostalo 1,6 milijona, skupaj za gospodarske investicije 297 milijonov, in posebej za negospodarske investicije 53 milijonov. Skupne investicije so lani znašale 349 milijonov din.

Finansirali so te investicije z lastnimi sredstvi, kreditov pa so najeli za 189 milijonov din.

V letu 1959 pa bodo industrijska podjetja izdala za investicije 609 milijonov din, od tega 440 milijonov za gospodarske in 169 milijonov za negospodarske investicije. Lastnih sredstev imajo podjetja za ta namen 358 milijonov, ostanek 251 milijonov pa upajo dobiti iz kreditov.

Tovarna za pile planira investicij za 1,360 din in to za omet zunanjega zidu, ker se na neometanem poslopju dela škoda. V načrtu ima še ventilacijo v kova-

čiji, katero zahteva sanitarna inspekcija. Investicije bo podjetje finansiralo iz svojega sklada osnovnih sredstev.

Tovarna kos in srpov namerava letos zgraditi objekte, ki so pogoreli, in napraviti mizarско delavnico, lakirnico, delavnico slamo-reznih klin, mehanično delavnico in sanitarne prostore. Investicija bo stala nad 27 milijonov din. Iz lastne amortizacije bo podjetje krilo nad 12 milijonov din, manjkajočih 15 milijonov upa dobiti iz kredita.

Tovarna hoče letos pričeti z zidanjem 16 stanovanjske hiše, za katero bo porabila v tem letu 10 milijonov din. Hiša bo dovršena prihodnje leto.

LIP planira nabavo brusilnega stroja, ker bo dosežen prihranek pri razrezu in možno lepše brušenje. Za mizarско delavnico bo nabavilo brusilko in bo v podjetju dokončalo dela pri ventila-

cijah in ogrevalnih napravah, kar bo izboljšalo delovne razmere in povečalo produktivnost. Potrebno vsoto 7.600.000 din bo LIP finansiralo iz lastnih skladov. Poleg tega si bo podjetje že letos priskrbelo načrte za stanovanjsko hišo, katero namerava zidati v letu 1960. Za ta načrt ima že rezerviranih 500.000 din na skladu skupne porabe.

Tovarna finega pohištva bo letos nabavila manjkajočo ročno mehanizacijo za 990.000 din z lastnimi sredstvi.

Bombažna predilnica in tkalnica bo v letu 1959 izvršila za 212.610.000 din gospodarskih investicij in za 122.759.000 din negospodarskih investicij. Izdelala bo projekt za povečavo tkalnice, načrte za klimatično napravo tkalnice in načrt za čistilne naprave podjetja. Ti načrti bodo stali 3.812.000 din. V načrtu ima gradnjo električne in mehanične delavnice za 41.496.000 din, rekonstrukcijo predilnice za 155 milijonov din, gradnjo objekta med kalorično kotlarno in silosom za premog za 2.950.000 din, prostor za parkiranje - shrambo koles in motorjev za 2.530.000 din, gradnjo vratarnice in čakalnice za 1.450.000 din, opremo za gretje in zračenje 3.800.000 din in nadstrešnico za industrijski tir 1.200.000 din. Negospodarske investicije pa obsegajo načrte za prosvetni dom, načrte za stanovanja, načrte za cesto in kanalizacijo na Ravnah, gradnjo stanovanjskih hiš na Ravnah in na Balosu in adaptacijo ambulante. Iz lastnih sredstev bo tovarna finansirala 258.525.000 din, iz kreditov pa 76.744.000 din.

Tovarna Runo namerava letos pričeti z rekonstrukcijo tovarne. Rekonstrukcijski elaborat je že odobren z odločbo IS LRS in je vložen pri investicijski banki v rešitev. Za ta dela je določenih

4.287.000 din za gradbena dela, 38.680.000 din pa za opremo. Celotni rekonstrukcijski elaborat je zasnovan delno na povečanju kapacitete, v glavnem pa na boljšem izkoriščanju oziroma na predelavi surovih kož. Tovarna ima v načrtu nadomestitev nekaterih izrabljenih osnovnih sredstev, to je naprav za mehčanje vode, kabelskih vodov in gasilno motorno napravo. Skupna vsota investicij znaša po planu 50.927.000 din. Lastnih sredstev ima podjetje v ta namen 23.063.000 din, ostanek pa želi tovarna najeti s kreditom. Tovarna razpravlja tudi o potrebi, da zgradi nekaj stanovanj, vendar tega vprašanja ni dokončno razčistila.

Tovarna Peko bo letos nadaljevala lani pričeta rekonstrukcijska dela, za kar je določenih 123.038.000 din. Dograjene bodo tudi štiri stanovanjske hiše na Podvasci, za kar je določenih 20.440.000 din. Iz lastnih sredstev bo tovarna izdala za navedene gradnje 29.720.000 din, ostanek pa krije s krediti.

Tovarna lepenke bo letos nabavila traktor z dvema prikolicama za prevoz celuloznega lesa v brusilnici v Čadovljah in na Slapu in za prevoz hlodovine v obratni smeri. Nabavila bo mizarjski skobelnik in stroj za brušenje ter ima v načrtu tudi nabavo rekonstrukcijskih načrtov za novo sušilnico za lepenko. Ta investicija bo izvršena prihodnje leto in se bo z njo zmanjšal kalo, kar pomeni letno večmilijonsko vsoto. Konec lanskega leta pričeto gradnjo stanovanjskega petorčka bo letos dovršila. Za to gradnjo je določenih 15 milijonov 800.000 din. Za investicije bo tovarna finansirala iz lastnih sredstev 14.641.000 din in ima v načrtu kritje ostanka 19 milijonov din iz kredita.

pač morajo ustaviti, da si ogledajo številne mestne muzeje in druge znamenitosti. Tako se Cetinje iz političnega središča Črne gore levi v njeno turistično središče.

Mesto je osnoval Ivan Crnojević v letu 1484. Nastanek mesta so sprožili zgodovinski dogodki XV. stoletja. Tedanji gospodar Zete Ivan Crnojević je bil zaradi pogostnih spopadov s Turki prisiljen, da zapusti Zeto in si poišče bolj varen kraj. Cetinjsko polje je bilo že po naravi kraška trdnjava, teže dostopno, krog in krog zaprto.

V letu 1484 je Crnojević sezidal tu dvorec in samostan in kasneje je Cetinje postalo prestolnica Črne gore.

Trikrat so turške kazenske ekspedicije zažigale in rušile mesto — gnezdo svobode in odpora —, a Cetinje se ni dalo osvojiti. Vse trikrat je bil posebno prizadet cetinjski manastir.

Po smrti slavnega črnogorskega junaka Baja Pivljanina, ki je padel pri Cetinju, je Turkom uspelo, da so prodrli do Cetinja in ga požgali. Toda junaški Črnogorci, zabarikadirani v manastiru, so zažgali vso zalogo smodnika ter tako zleteli v zrak s Turki vred, ki so osvojili manastirsko dvorišče.

Drugič so Turki Cetinje požigali v letu 1712 po slavni bitki

na Carevem lasu, nedaleč od Podgorice, današnjega Titograda. To je bilo turško maščevanje za poraz.

Tretjič je Cetinje gorelo v letu 1785, ko je bil Petar I. Njegoš na poti v Rusijo.

Cetinje je preživelo dve okupaciji: avstroogrsko od 1915 do 1918 in fašistično od 1941 do 1944. A v obeh svetovnih vojnah je Cetinje ohranilo vse svoje znamenitosti, dokumente in spomenike črnogorske države. Med temi spomeniki sta najstarejša Cetinjski manastir in Vlaša cerkev.

Cetinjski manastir, ki je iz leta 1484, hrani spomenike stare črnogorske države in kulture. Tu hranijo najstarejšo tiskano knjigo slovanskega juga »Oktoih« iz 1943. leta. Prijazen pravoslavni menih vam jo rad pokaže. Poleg tega hranijo v samostanu še rokopise in knjige iz 15., 16. in 17. stoletja ter pečat Ivana Crnojevića. V cerkvi in pod arkadami so grobovi večine črnogorskih vladarjev. Razen tega ima samostan bogato zakladnico važnih zgodovinskih dokumentov.

Nad samostanom so ostanki trdnjave »Tablja«, ki jo je dal napraviti pesnik Njegoš. Na njej je videti glave pobitih turških nasilnikov in bojne trofeje.

Vlaška cerkev je iz sredje 15. stoletja, iz časov Crnojevića, ko je bilo Cetinjsko polje še fevd

zemljskih gospodov. Iz cevi turških pušk, ki so jih Črnogorci zaplenili v bojih od 1875 do 1878, so napravili ograjo okoli cerkve, ki še danes obstaja. Pred cerkvijo je grob opevanega junaka Baja Pivljanina.

Cetinjska znamenitost je tudi Njegošev dvorec »Biljarda«, kjer je Njegoš pisal svoja dela. Njegoš je ta dvorec dal sezidati, da bi v njem nastanil državno upravo. Ko je bil že dodelan, je pa moral odkriti njegovo svinčeno streho in jo pretopiti v naboje za borbo proti Turkom.

Leta 1951 so ob stoletnici Njegoševe smrti Biljardo restavrirali. V Biljardi je sedaj etnografski muzej, muzej NOB in Njegošev muzej. V posebnem paviljonu poleg Biljarde pa je veliki relief Črne gore. Relief je kar na tleh, da pa si ga je mogoče dodobra ogledati, so preko njega speljani hodniki, da ga lahko gledamo tudi od zgoraj.

V letu 1834 je Njegoš nabavil tudi tiskarno, a njene črke je knez Danilo leta 1852 prelin v svinčene naboje za borbo proti Turkom. Pa saj srečujemo sledove slavnih borb s Turki vsepovsod po Črni gori.

Knez Nikola je v letu 1837 sezidal kraljevski dvorec, ki je bil leta 1926 preurejen v državni muzej. Ta hrani mnoge dragocenosti ne le za zgodovino črno-

gorskega naroda, marveč za znanost sploh. V muzeju so tudi številne znamenite slike.

Cetinjski arhiv hrani dokumente od Njemačincev in Balšičev pa vse do naših dni. Mesto ima tudi svojo umetnostno galerijo. Dragocena je cetinjska knjižnica, ki obsega tudi Njegoševo knjižno zbirko, v kateri je poleg ostalega v glavnem vsa literatura, kar je je bilo dobiti o francoski revoluciji v Njegoševih časih. Knjižnica ima okoli 100.000 knjig.

Na vzpetini Orlov Krš je grob vladike Danila, ki je osnoval dinastijo Petrović-Njegoš.

V Njegoševem parku pa so doprsni kipi pesnikov prijateljev in učiteljev Ljube Nenadovića in Sime Milutinovića.

Cetinje je torej polno zanimivosti, saj je bilo pet stoletij center Črne gore. Bogato je spomenikov iz slavne preteklosti, a tudi spomenikov iz časov novejših zgodovine.

Pod Belvederom je 26. jun. 1936 velikosrbska žandarmerija streljala ljudi, ki so šli na Cetinje, da demonstrirajo proti nasilju. Skoro vse ozemlje okoli Cetinja — Rijeka Crnojevića, Cekin Lovćen in Čebo — je bilo svobodno že 13. julija 1941. leta.

(Nadaljevanje sledi)

Godbeniki so podali svoj letni obračun

Vsako leto so pri vseh društvenih občini zbori, na katerih se je treba pomeniti o delu društva v preteklem letu. Na tak zbor so se 10. januarja letos zbrali tudi člani godbe na pihala »Svobode«. Vabilu na ta občini zbor sta se odzvala tudi predsednik »Svobode« tov. Nande Stritih ter predsednik Občinske zveze Svobod in občinske sindikalnega sveta tov. Slavko Zalokar.

Prvi je poročal predsednik tov. Lotrič. Predvsem se je zadržal pri sklepu lanskega občinskega zbora, da je treba h godbi pritegniti čimveč mladega kadra. To je godbi tudi uspelo, saj se je za avdicijo prijavilo preko 40 mladincev, od katerih jih je posebna komisija izbrala 17. Od teh jih je ostalo do sedaj 14, kateri so se v posebnem tečaju toliko izurili, da so ob 30-letnici godbe lani 25. oktobra že prvič nastopili, sicer zdaj le v krajšem delu programa. Vsekakor gre tem mladincem za njihovo požrtvovalnost priznanje, katero naj jim bo v nadaljnjem delu pri godbi izpodbuda za še boljše sodelovanje. Tovariš Tone Lotrič je poudaril važnost pridobitve novih godbenikov, pri čemer je naglasil, da je to edini ukrep, ki v momentani krizi najlaže in najhitreje prispeva k izboljšanju kvalitete celotne godbe. Za Tržič je godba na pihala ogromnega pomena, saj nastopa pri vseh praznikih, akademijah in na raznih prireditvah. Da pa se obdrži vsaj na isti višini — kolikor ne bi uspelo celo izboljšati njene kvalitete — je nujno potrebno, da ji merodajni organi nudijo tudi pomoč, tako za nabavo novih uniform za mladince, kakor tudi za skorajšnjo obnovo instrumentov, saj so že več ali manj vsi odslužili. Tov. Lotrič se je v svojem poročilu tudi zahvalil vsem tistim, ki so godbi ob 30-letnici priskočili na pomoč.

Poročilo tajnika je podal tov. Jože Spehar. Poleg rednih sej godbenega odbora je imela godba na pihala v teku leta 1958 34 javnih nastopov in 49 skupnih vaj. Poleg tega so bile od meseca marca dalje redne vaje z mladinci, tako posamezno, kakor tudi v skupinah. Tečaj za mladince so vodili tovariši: Pavle Kralj, Marjan Sajovic, Franc Podlipnik in Franc Sarabon.

Po blagajniškem poročilu, katerega je podal tov. Rudi Ahačič, je sledila diskusija, ki je bila zelo živahna, saj so se člani godbe zanimali za raznovrstne podrobnosti v zvezi s svojim delom. Med razpravo je bil tudi sprejet sklep, da se razen ustanovnim članom, ki so bili pohvaljeni in nagrajeni ob 30-letnici, izreče javna zahvala za dolgoletno delo še ostalim starejšim članom godbe kot so tovariši: Jože Spehar, Ignac Zupan in Jože Rožič ter končno še vsem godbenikom za njihovo požrtvovalnost in vestnost pri njihovem delu.

V diskusiji se je oglasil tudi kapelnik tov. Franci Sarabon, ki je med ostalim poudaril važnost redne udeležbe pri vajah, ki v preteklosti ni bila najboljša. Če želimo izboljšati kvaliteto godbe, je prvi pogoj za to disciplina, ker je le tako možno doseči uspeh. Omenil je tudi slabo stanje instrumentov ter obenem pohva-

lil tovariša Pavleta Kralja, ki že vrsto let sam popravlja manjše okvare na instrumentih, kolikor je v njegovi moči. Pereč problem, ki ga je nato načel tov. Sarabon, je godbena soba. Godba ima že dalj časa vaje v sindikalni dvorani, ki pa posebno pozimi ne ustreza. Instrumenti so spravljani v provizoričnem prizidku, ki niti najmanj ni primeren za tako shrambo, ker je vlažen. Zato bi bilo nujno potrebno, da se za godbo v doglednem času najde primeren prostor, tudi iz tega razloga, ker je dvorana večkrat zasedena in na ta način odpade marsikatera pre-

potrebna vaja. Za tov. Sarabonom se je oglasil tudi predsednik »Svobode«, tov. Nande Stritih, ki je v svojem nagovoru predvsem pozdravil in pohvalil pobudo za vzgojo novih godbenikov. Obljubil je še v nadalje vsestransko pomoč, zlasti pri nabavi novih uniform.

Na kraju diskusije je spregovoril še tov. Zalokar. Dejal je, da je sodelovanje vsakega posameznika pri godbi sicer neka žrtva za godbenike, da pa sta kljub temu za uspešno delovanje potrebna red in disciplina. Omenil je, da bo z dograditvijo novega kulturnega doma, ki je v

načrtu, tudi godba v njem dobila svoje prostore, seveda pa je za to uresničitev treba še nekoliko potrpljenja. Obljubil je tudi pomoč pri nabavi uniform in novih instrumentov.

Po diskusiji je podal poročilo še nadzorni odbor, ki je ugotovil, da je bilo delo godbe kljub nekaterim manjšim pomanjkljivostim uspešno. Predvsem je pohvalil blagajnika za njegovo vestnost pri vodenju blagajne.

Sledile so volitve novega odbora, v katerega so bili izvoljeni vsi člani starega odbora, ker so bili vsi godbeniki mnenja, da je stari odbor v lanskem letu zadovoljivo opravljal svojo funkcijo.

Interni glasbeni nastopi gojencev glasbene šole

Tudi letos bo vodstvo šole organiziralo čimveč nastopov, ki so zlasti za gojenca — začetnika še posebej pomembni. S tem daje gojencu že takoj prvo leto učenja možnost samostojnega nastopanja, pri čemer mu krepi samozavest in ga postopoma odvaja od mučne treme. Na drugi strani pa se starši lahko pri teh nastopih prepričajo o uspehu ali neuspehu svojega otroka. Praviloma mora vsak gojenec nastopiti vsaj enkrat v šolskem letu na internih prireditvah. Na javnih nastopih pa se lahko predstavijo samo zares marljivi gojenci, ker ima tukaj prednost kvaliteta znanja pred ostalimi pogoji. Ti nastopi dobijo že obliko koncertnega nastopa mladih glasbenikov in so že nekakšna manifestacija večletnega dela ter razumnejšega dojemanja glasbe.

Prvi interni nastop mladih gojencev je bil v petek, 9. januarja v mali dvorani glasbene šole. Nastopilo je skupaj 26 mladih poustvarjalcev, ki so se vsak po svoje trudili, da bi zadovoljili poslušalce, kar se je nekaterim posrečilo v večji meri, drugim pa v manjši. Na splošno so vsi zadovoljili. Iz klavirskega oddelka so nastopili: Darja Krystufek, Marjeta Kristan, Janko Kopač, Zdenka Lavička, Marjetka Pirih, Stanko Kemperle, Lučka Živec, Marjetka Kurnik, Danica Ovsenar, Vili Perko, Travica Rozin, Tatjana Ažman, Franci Rozin, Ivanka Dekleva, Nataša Markelj, Marjetka Regajs, Majda Černilec, Majda Mehle, Sonja Vidmar, Marija Kralj, in Marta Kenda. Navedene so pripravili tov. prof. Olga Eržen, Vera Ahačič, Milica Debeljak in Neža Romih. Izvajanje klavirskih točk je bilo pri mladih začetnikih in ostalih iz nižjih letnikov prav ljubko, mestoma prežeto z merico neizbežne treme, medtem ko je bila pri gojenkah iz višjih letnikov, Sonji Vidmarjevi, Mariji Kralj in Marti Kendovi zaznavna določena mera zrelejšje glasbene igre, saj so nam predstavile dela velikih mojstrov kot Mozarta, Chopina in romantičnega Schyetteja. Tov. ravnatelj pa je pripravil tokrat 4 učence — violiniste Marjeto Rakovec, Janeza Laibacherja, Ignaca Ahačiča in Miriam Cettino, ki so izvajali dela domačih in tujih skladateljev. Vsak se je po svoje trudil, da je skladbo prizadevno in verno prednašal.

Teden kasneje, 16. januarja je bila II. interna produkcija. Slišali smo 17 gojencev iz klavir-

skega oddelka, 5 violinistov in enega čelista. Nastopajoči gojenci izhajajo iz šole tov. prof. Viktorja Schweigerja, prof. Olge Erženove, Milice Debeljakove, Vere Ahačičeve, Neže Romihove in Huga Veselyja. Klavirske skladbe so prednašali: Marija Hiršel, Tatjana Ahačič, Neva Dornik, Irma Tomažin, Alenka Dovžan, Majda Carman, Milena Hrovatič, Sonja Ster, Aleksandra Trček, Breda Eržen, Jožica Meglič, Maks Ošabnik, Anica Meglič, Stefka Klemenc, Erna Roblek, Vika Jazbec, Zorka Zazvonil. Pri slehernem je bilo očitno, da želi po svojih močeh in znanju zadovoljiti poslušalca, kar je večini tudi uspelo. Se posebej so navdušili s svojo sigurno in izbruseno klavirsko igro mali gojenci: Marija Hiršel, Neva Dornik, Breda Eržen. Iz višjih razredov pa so nas ponovno navdušili Erna Roblekova, Vika Jazbec in

Zorka Zazvonil. Iz violinskega oddelka pa je tov. Hugo Vesely predstavil violiniste Blaža Andoljska, Jano Deklevo, Slavka Stera, Sama Stera in Edija Bedina ter čelista Janeza Bedina. Vsi violinisti so zadovoljivo rešili svojo nalogo na tem lepem, toda težkem in občutljivem glasbilo. Posebno se je izkazal Edi Bedina, ki ima že določeno rutino. Program je zaključil čelist VIII. razreda Janez Bedina in je zaigral Brahmsov Valček v A duru, ki ga je moral ponoviti. Njegova zrela igra dokazuje, da se bo ob nadaljnjem glasbenem izobraževanju nedvomno razvil v koncertnega čelista.

Ob zaključku II. internega nastopa se je tov. ravnatelj zahvalil za tako velik obisk in izrazil željo, da poslušalci še nadalje obiskujejo glasbene produkcije in s tem dokažejo, da znajo ceniti tudi to vrsto izobraževanja.

Še ena ocena Mohoričeve „Zgodovine obrti in industrije v Tržiču“

»SLOVENSKI ETNOGRAF« 1958:

Prva knjiga Mohoričeve zgodovine tržiške obrti in industrije obravnava železarstvo, šentansko rudarstvo živega srebra, nogavičarstvo, usnarstvo in posestno stanje vodnih sil. Gospodarsko zgodovinsko predvajanje gradiva prispeva etnografu hvalne podatke o nogavičarstvu in pa lepo vrsto slik o starem Tržiču, zlasti iz časa po velikem požaru leta 1811.

Nogavičarstvo je bila domača obrt, ki se ni organizacijsko razvila na raven ceha, marveč je ostalo bratovščina, ki je skrbela za pogreb in posmrtna opravila pri umrlih članov. Ohranjena imena nogavičarjev iz druge polovice 18. in prve polovice 19. stoletja kažejo na prevladovanje svetopisemskih (Valentin, Luka, Matija, Mihael, Matevž, Elizabeta, Magdalena itd.) ali varuhov pred boleznimi (Anton, Jožef itd.) in na zaostajanje mlajših dinastičnih, ki pa postajajo s časom vedno številnejša. Od 1782 so imeli tržiški nogavičarji dovoljenje za krošnjarnenje po Koroškem. Konec 19. stoletja je ročno nogavičarstvo v Tržiču izumrlo. Od podobno dobro poznarja obliko tržiškega naselja Mesto Tržič s Košuto v ozadju (str. 34), podeželska krajevna imena v sredi 18. stoletja Florjančičev zemljevid (str. 67), fužina Germovka (str. 87), Njiva (str. 113)

in Globočnikova (str. 165), fužinske rake pa mošeniška struga (str. 357).

Visoko kulturo strokovnega železarskega izražanja izpričuje oznako ilirskega poglavarstva 22. septembra 1820; zdi se, da rabi besede iz dnevnega kovaškega govora v gorenjskih fužinah in vigenjih. Tudi se zdi, da je trditve o plazu, ki je zasul prvotno tržiško naselbino okrog leta 1320 in povzročil, da so se žebjarji preselili na območje sedanjega Tržiča, deloma pa odšli v Kropo, Kamno gorico in Železnike, etnološka ljudska razlaga krajevnega imena Tržič, in zlasti nemškega Neumarkt (novi tržič). V primeri z Novim mestom, novim proti Kostanjevici, ali Starim trgom v primeri z mlajšim Slovenjim Gradcem ali pa Ložem, pa imamo v Tržiču novi trg v primeri s starejšim mestom Kranjem; ob sorazmerno živahni tovarniški povezavi s Koroško bi moglo ime izvirati tudi iz primerjave s kakim starejšim koroškim mestom ali trgovom, n. pr. z Borovljami, ki da so jih podobno ustanovili begunci izpod Ljubelja, kjer jim je tudi plaz uničil domove.

Težišče knjige je na zgodovini organizirane tržiške cehovske obrti in industrije, ki bo mogla rabiti etnografu za primerjalne študije pri raziskovanju domače obrti istih strok.

Franjo Baš

Majhne stvari so včasih velikega pomena

O STVAREH, KI BODEJO V OČI

Vodi me neki stih, oziroma misel, menda iz neke Puškinove pesmi: »Vržimo krinko norosti in glume, strimo okove jetništva ter pogledjmo resnici v obraz!« Odgrnimo tisto, kar nas bode, pa naj bo to zgodba iz zastrtih oken ali javna tajnost! Vem tudi, da v tem kratkem razglabljanju ne bom vselej zadel tarče ali odkril vseh tistih majhnih stvari, ki bodoje našega občana pri njegovem delu ter izživljanju, vendar bom skušal sloneti na dejstvih, ki sem jih sam doživel.

ZA ZAČETEK MALO FILOZOFIJE

Vemo, da ima vsak družbeni sistem, posebno pa naš socialistični, v sebi klice naprednosti. Pri razvoju družbe oz. zgodovinskih dogodkov igrajo vedno prvenstveno vlogo proizvajalne sile ter s tem človek. Vselej se je vse izteklo okoli tega bitja z imenom človek. Koliko je bilo že razprav o človekovi dejavnosti, psihi itd., za nas ni važno. Važno pa je, da je bil pri nas človek tvorec tistih zgodovinskih skokov v našem razvoju ter napredku, ki ga dandanes ne more zanikati nobena svetovna sila, sistem ali partija. Majhen drobci v tem našem ogromnem gospodarskem, politično-ideološkem, kulturnem ter športnem razvoju pomeni tudi naša občina. Izdeki naših tovarn si utirajo pot v svet. Znani so uspehi naših športnikov itd. Vse to pa je odsev dela ter življenja naše občine. Mislim, da je zato pravilno, da pogledamo v tisto zadevo našega človeka ter pogledamo še možnosti njegovega razvoja in izživljanja, posebno še, ko vemo, da igra prvenstveno vlogo pri vzrastu družbeno koristnega človeka družba, manj pa dom in šola.

VELIKO GRADENJ POTREBNIH — KAJ GRADITI NAJPREJ GLEDE NA FINANČNE MOŽNOSTI?

Ko imamo pred očmi refren: skrb za delavca, se v našem industrijskem mestu nehoti sprašujem, koliko smo zgradili glede na tako velik finančni dohodek. Jasno, obveznosti dajmo na drugo stran. Nikakor ne moremo zanikati ogromnega napredka pri razvoju nekaterih tovarn, gradenj stanovanj, dobre zdravstvene in socialne ureditve itd. Vendar vemo, da je bilo veliko ugodnih prilik zamujenih. Vse preveč je naše družabno življenje odvisno od raznih komunalnih naprav, da ne bi znova načenjali tega vprašanja. Sindikalna organizacija je nedavno razpisala anketo, ki stavlja pred člane vprašanje, katere gradnje bi bilo treba takoj začeti graditi, katere pozneje. Rezultati ankete nam še niso znani, vendar lahko ugotovimo, da z gradnjo ene stanovanjske hiše ne bomo rešili velike stanovanjske stiske, medtem ko z napravo kopališča ali kulturno-prosvetnega doma precej pripomoremo k športnemu in telesno-vzgojnemu napredku, oz. k odpravi gordijskega voza našela kulturno-prosvetnega problema. Poleg vsega moram spet spomniti na kongres za telesno kulturo, ki je bil v Beogradu, kjer so sprejeli sklep, da naj se pri občinah ustanovi sklad, oziroma zbira sredstva za gradnjo telesnovzgojnih naprav. Za zdaj mi še ni znano, koliko je bilo v tem pogledu ustvarjenega v naši občini.

PREMALO IZBIRE ZA RAZVEDRILO V PROSTEM ČASU

Že sam instinkt vodi človeka do tega, da išče notranje sprostitve, zabave in razvedrila. Žal, v tem pogledu vlada včasih v našem mestu naravnost obupno mrtvilo. Na prstih lahko prešteješ možnosti za kulturno ali športno zabavo ali izživljanje, naj si bo ob delavnikih ali nedeljah. Kino, kavarna ali v boljšem primeru kakšna športna ali druga prireditve (gostovanje). Prestanejo še gostilne ali mladine preporna, nemirna čitalnica. Verjetno jih malokdo v tem vremenu ve kaj več našteje. Žal, tudi tam, kjer bi se človek kakšno urico kulturno ali športno izživljal, ni najlepše — kegljišče in čitalnica sta slabo in primitivno urejena ter premajhna prostora.

KOLIKO PIKIRIH JE VEDNO NA RAČUN GOSTINSTVA, PA VENDAR...

Vse po starem, sem hotel dodati. Res, zadnji čas bi že bil, da bi se naše gostinske razmere vsaj malo uredile, ne tako kot bi želel gost francoske riviere, ampak tako, kot bi želel naš dostojen občan. Naša občina postaja poleg vsega še važna prehodna turistična točka. Toda naše gostinsko osebje se ne more pohvaliti niti s strokovnim znanjem v pripravi raznih pijač (specialitet), niti z znanjem tujih jezikov. Poleg vsega se mi zdi, da marsikatera gostinska uslužbenka ravna kar preveč »po domače« s točenjem in sploh s sprejemanjem in izvrševanjem naročil. Zgodi se, da natakarka v kavarni mirno kosi, medtem ko gost čaka, ali pa še huje, da »razpravlja« s kakšno drugo osebo toliko časa, da se gost naveliča čakati ter nepotrežno odhaja. Višek se je zgodil, ko sta se dve natakarki (obe v službi) pred javnostjo pretepal! Po drugi strani je sicer res, da nekateri gostje niso dovolj obzirni do strežnega osebja ali pa da ne pazijo dovolj na čistočo, posebno ne na stranišču, vendar se ne bi smelo pripetiti, da je bilo v stranišču gostilne oz. kavarne »Zelenica« neko nedeljo popoldne za dober čevljev vode, ki se je kot potok otekala po dvorišču, stranišče pa je naravno bilo popolnoma nemogoče uporabiti.

V naših gostilnah so tudi velik problem takozvani »namarniki«. To so ljudje, ki ga imajo že precej »pod kapo« ter silijo v človeka in mu pripovedujejo stvari, ki se nikoli niso zgodile ali pa niso prav nič pomembne. Nekateri grede celo tako daleč, da vpijejo in govorijo proti drugim gostom ter iščejo prepir. (Zelo razveseljivo bi bilo, da bi nekaj teh ljudi včasih prišlo na sestanek SZDL ali zbor volivcev, kjer bi brez strahu lahko, mogoče celo upravičeno, kaj skritizirali). Kot zaključek tega vpitja in govorjenja je potem običajno sestanek pri sodniku za prekrške ali preključ v časopisju. Seveda odnese morebitno prisoten tujec slabo sliko našega mesta. Še slabše je, če zapusti to nezdrav vpliv na prvič prisotnega mladega človeka.

VZGOJA MLADINE ALI ISKANJE NJENEGA NAJLJUBŠEGA RAZVEDRILA

Vemo, da puščata navadno sledove vzgoje v manjši meri dom in

šola. Psiho mladega človeka oblikuje v glavnem družba, okolje, v katerem se izživlja. Koliko nezdravih ali dobrih pojavov zraste z mladim človekom vred, je odvisno pač od njegovega karakterja, tipa, kot rečemo, več pa tudi od okolja, v katerem živi. Pri iskanju življenjskega cilja (poklica ali športa) si kmalu najde vsak človek tisto področje zabave, ki je njemu najljubše, skratka svojega konjička, kot pravimo temu. Koliko načrtno in skladno z njegovo telesno konstitucijo ter duševno razvitostjo se izživlja oziroma vzgaja ter koliko v skladu z našim razvojem (predvsem pa resnjemu v korist), to je veliko odvisno od vzgojiteljev in sredstev, ki so mu na razpolago. V tem letnem času najdemo največ mladine, ki se izživlja v čitalnici ob šahiranju, ki pa je glede na neresnost igranja brez koristi. (Hitro in nenačrtno igranje šaha mlademu človeku ne more dosti pripomoči pri njegovem umskem razvoju). Glavna zabava je v prepolini gostilni »Zelenici«, kjer se mladina izživlja v taroku. Ostane še kegljanje in kino ter v zadnjem času drsalističe. Dvomim pa, če je 40 odstotkov naše mladine vključene v kulturno-prosvetna ali športna društva. Stalni refren vodilnih funkcionarjev: ni denarja, manjka prostorov, vsekakor ni popolno opravičilo. Vsekakor bi s skromnimi sredstvi razna društva ob priliki kakšnih internih prireditev ali zabav lahko dobila večkrat mladino skupaj. Ne bom šel preveč mimo, če tiho pripomnim tisto, kar že marsikdo pred mano: »Dela se preveč kampanjsko«. Ob priliki kakšnih velikih praznov ali del, ko pride iniciativa od vrha, se prične množično vrvenje, ko pa je to mimo, se spet tisto jedro prepušči samemu sebi. Društva ter celotna organizacija pa postanejo spet ozek krog ljudi za sebe in opravljajo tisto stalno delo: seje, sestanke, sklepe, volitve, dokler se vsa stvar spet ne ponovi. Jasno je, da delajo tisti z večjimi finančnimi dohodki bolj uspešno kot pa tisti, ki so brez denarja ali drugih sredstev. Tukaj se kažejo posledice premajhne aktivne povezave ter načrtnega dela s skupnim ciljem: skrb za človeka.

ODKOD TA ČUDOVITA LATOVŠČINA NAŠE MLADINE

Brez dvoma naša mladina ni slaba, prevečkrat se je že izkazala s svojimi deli. Prepričan sem tudi, da tudi pri nas mladina ne misli vse tako, kot v naglici izreče. Toda človek ostrmi, ali pa se, kimajoč z glavo, še sam nasmehne čudoviti latovščini ter sploh izrazom, ki so pogovorni jezik nekaterih naših mladincev in celo mladink na javnih prostorih (kino, kegljišče ter nogometno ali rokometno igrišče ter celo čitalnica). Mislim, da takšnega jezika v nobeni naši šoli ne poučujejo. Prav bi bilo, da povsod tam, kjer je torišče dela z mladino, posvečajo nekaj pozornosti tudi temu.

KAJ JE Z BORBO PROTI ALKOHOIZMU V NAŠI OBČINI?

Statistike kažejo, da se naša občina uvršča med tiste, ki prednjačijo v Sloveniji po porabi alkohola. Kako hudo je, ko mora včasih že majhno dete, ki se ko-

maj zaveda, da živi, občutiti vso tegobo, bedo, strah in trepet besede — alkohol. Nič koliko gorja, osebnih in družinskih tragedij je povzročilo pijančevanje. Dosti dram je bilo že v naši občini prav zaradi alkohola, pa vendar koliko ljudi je v občini kdaj razmišljalo o ustanovitvi protialkoholnega društva. Imamo vsa mogoča druga društva, toda tistega, ki bi šel res odločno v boj proti pijančevanju, nimamo. Malo se je res v tem pogledu storilo v okviru RK, vendar vse premalo. V gostilni natakarka že kar presenečeno ostrmi, če naročiš malinovec z vodo (s sodavico ali sifonom ga večkrat niti ne dobiš), ne preveč z veseljem ga prinese šele, ko je postregla vsem tistim, ki si želijo alkohola. Seveda, »kšeft je kšeft!« Toda preveč je takrat žalostno, ko srečamo pijanega človeka, ki skuša (včasih) tudi z vsemi štirimi najti pot proti domu. Zgodi se, da se sami nasmejemo njegovim neumnostim, katerih se pač ne zaveda, včasih tudi ironično, cinično pripomnimo: pijanec! Malokdo se vpraša, kaj tare tega človeka, da se je podal v alkohol. Morda se bo kdo spomnil, da je bil nekoč dober in vesten delavec ali uslužbenec, toda ali bo kdo pomislil, da bi se kakšna organizacija ali društvo v tovarni ali na terenu pozanimala za njegovo osebno tragedijo ter mu pomagala, da postane spet normalen človek? Zdi se mi, da je včasih le premalo humanega duha pri ljudeh.

TI, ČLOVEK, DELAVEC — POVEJ BREZ BOJAZNI ZDRAVO KRITIKO VSEPOVSODI!

Ko iščemo naše čimboljše socialistične poti, ostane v vsaki menjava nekaj zaostalega. Vemo, da idealne družbe nikoli ne bomo imeli, vendar pa ima v našem sistemu vsak človek največ možnosti, da se bori proti slabostim in prevaram, ki so skrite pač v vsakem družbenem sistemu. In prav te oblike in sadovi tega dela nam kažejo lepo bodočnost (uspehi delavskega in družbenega samoupravljanja). Še vedno pa se zgodi, da delavec ali uslužbenec ali kaj podobnega, rajši požre kakšno grenko, kakor pa da bi si upal odgovoriti ter zagovarjati svoje stališče proti višjemu od sebe (po funkciji), čeprav je resnica na njegovi strani. Boji se, da bo izgubil službo, položaj, ne bo dobil stanovanja ali obratno.

*

Mogoče sem se v stvareh, ki sem jih kritično obravnaval, boril pač proti belim vranam, vendar po vsej verjetnosti bi našli kakšno podobno sliko tudi v drugi občini. Bistvo tiska je pač organiziranje in agitiranje boja za napredek družbe, ki beleži in odkriva odnose v družbi in je glasnik naprednih težnjav delovnih množic. Vemo, da ima naše industrijsko mesto lepo bodočnost pri vsestranskem razvoju, treba bo vsekakor nadoknaditi tisto, kar se da; hkrati pa se boriti tudi proti takim majhnim stvarem, ki pravzaprav v svetu naše milijonske proizvodnje ne pomenijo dosti, a so vendar lahko včasih tudi usodnega pomena.

Za konec še to: morda se bo kdo čutil kaj prizadetega (upam, da ne preveč)! Da pa mu ne bo treba pritisniti na kakšne informacijske gumbe, da bi izvedel ime avtorja, se podpisujem s polnim imenom.

Saša Štefe

Š — P — O — R — T

Prelomnica ob prehodu v novo obdobje

I. kongres telesne kulture v Beogradu pomeni v nadaljnjem delu telesno-vzgojnih organizacij temeljito prelomnico z ozirom na nova določila, oziroma navodila ter nasvetov za sistematično-naravno dejavnost. Delegati, ki so prisostvovali posameznim zasodanjem, so ob zaključku kongresa izjavili predstavnikom tiska, da pomeni značilnost prvega zboranja zastopnikov društva »Partizan« in ostalih športnih društev — enotna gledišča vseh delegatov v cilju skupnih prizadevanj za začetno delo, ki je bilo dosedaj, vsaj tako bi sklepali, še pomanjkljivo in nasistematično. Zato je bila ideja po organiziranju omenjenega kongresa vredna pohvale in posnemanja. Tudi delovni program je bil pripravljen skrbno in pazljivo, tako da ni bilo strahu, da bi kongres svoje delo končal brez ustreznih zaključkov oziroma definitivnih sklepov.

Telesnovzgojna društva v naši občini so tik po zaključku kongresa nadaljevala delo popolnoma v obratni smeri — sistematičnega in načrtna izvedba svojega delovnega programa pomenita osnovni nalogi. V praksi se že

izvajajo zaključki kongresa — disciplina v vrstah posameznih vrst in vzgoja kadrov naj bi v bodočnosti vodila k temu, da je naloga vseh telesnovzgojnih organizacij le ena in sicer tista, ki pomeni načrtnost in reševanje perečih problemov na najsoodobnejši način z ostrimi in odločilnimi ukrepi — zagotoviti za nadaljnje disciplino in red.

Če upoštevamo dejstvo, da vsebujejo društva v svojih vrstah več sekcij, je potreba narekovanja nujnost sistemizacije in discipline v vseh redih. Letos se pripravljamo na II. zlet »Partizana« v Beogradu, zato je potrebno, da društva posvetijo v svojem sedanjem delu glavno pozornost študiju vaj, s katerimi se bodo predstavniki Gorenjske predstavili beograjski publiki.

Ker nameravamo posvetiti del prostora v naši rubriki tudi pripravam posameznih telesnovzgojnih organizacij za zlet »Partizana«, bi želeli, da bi nam funkcionarji društev v trziški občini sporočili svoja mnenja v pogledu največje letošnje prireditve partizanskih društev v naši državi. Pišite nam, vsako vaše poročilo bo dobrodošlo!

Prvi posvet telesnovzgojnih društev

Pred nedavnim je bil izvoljen svet za telesno kulturo in ravno na njegovo iniciativo je bil sklican prvi posvet telesno-vzgojnih društev. Udeležba je bila zadovoljiva. Od občinskega odbora je bil prisoten predsednik tov. Cerar, ki je udeležencem zaželel čim uspešnejšega dela. Ob tej priliki je izrazil prepričanje, da bodo v okviru oblenice ZKJ in SKOJ gotovo dostojno proslavili ta pomemben jubilej. Predsednik sveta tov. Pirih je poudaril pomen tega posveta, ki je v tem, da se izdela analiza stanja društev in perspektivni načrt za njihov razvoj.

Poročilo predsednika smučarjev je bilo zelo izčrpno in smo prišli do zaključka, da je lanske letna bilanca njihovega kluba glede uspehov in moči pozitivna. V tem letu bo posvečena posebna skrb pionirjem. V načrtu so tečaji pod Storičem in na Kofcah z udeležbo 85 mladincev in pionirjev. Člani pa bodo svoje znanje izpopolnjevali ob pohorski žižnici. Renome, katerega so naši smučarji imeli v času nastopa Štefeta, Lukanca itd., se počasi majo. Konkurenca pri sosedih Jeseničanih in Kranjčanih je iz leta v leto bolj nevarna. Omenjena smučarska centra in poleg še mariborski imajo odlične vzpenjače, ob katerih si »pilijo« znanje od mladih pa do starih. Kolikor ne dosežemo ravni teh treh centrov glede vzpenjač, si nam ni treba delati kakšnih iluzij za osvajanje kakršnih koli pomembnih plasmanov pri posameznikih, še manj pa v moštvu. Posebno žele dobili v upravljanje kočjo na Zelenici, katero je z ob časa že načel, s čimer nastaja ogromna škoda, in se je treba vprašati, kdo bo za te stanje odgovoren. Ta njihova želja je največje važnosti iz razloga, da bi objekt služil svojemu

namenu in ker so tu idealni smučarski tereni. Treba bo uresničiti to željo, kajti s tem se bodo naši smučarji zopet uveljavili pri vrhu in sleherni domačin bo vesel njihovih uspehov. Za glavno letošnje prireditev, zeleniški mednarodni smuk, imajo prireditelji že dosti dela, posebno skrb pa bodo ob tej priliki posvetili 40. obletnici KPJ z lepo izdelanim biltenom o delu starih komunistov — športnikov.

Tekmovanja v republiškem in okrajnem merilu so bila za kegljače v preteklem letu uspešna. V tem letu si želijo postaviti dvostezno kegljišče, kolikor bo svede na razpolago denar in odobren kredit. Vsi dobro vemo, da staro kegljišče ne ustreza večjim tekmovanjem, da ni narejen po predpisih higiensko-tehnične komisije in da je v takem prahu in dimu športno izživljanje kaj žalostno. Planinci bodo počastili 40. obletnico z Bračičevim, Kramarjevim in Našičevim smukom. Ob tej priliki hočejo dograditi Dom pod Storičem, predvsem elektrifikacijo. Posebni mladinski odbor ima nalogo pridobiti čimveč mladine, ki ima veselje do te panoge, in jo s plezalnimi tečaji usposobiti v dobre planince-reševalce. Organizirali bodo mladinski krožek na šoli heroja Grajerja in smo prepričani, da bodo imeli merodajni činitelji dovolj razumevanja za to. Njihov program dela je zelo obširen in če bo v celoti izpolnjen, bodo lahko sila ponosni. Velika naloga čaka naše marljive strelce, saj bodo v počastitev 40. obletnice napravili dvorano mladinskega doma sposobno za tekmovanje z malokalibrsko puško. Povečali bodo priliv najmlajših članov obeh spolov in jih vzgojili v dobre strelce. V preteklem letu so na vseh

tekmovanjih želi lepe uspehe, le težave so z bojno municijo.

Avto-moto je po številu prireditve, tečajev, izletov in tekmovanj daleč pred ostalimi. Z dobro organizacijo in dela voljnimi ljudmi se da marsikaj napraviti. Imajo pa kljub temu težave. Iz dejstva, da so v preteklem letu uspešno izpeljali organizacijo na Ljubelj, da so usposobili novih 150 šoferjev-amaterjev, organizirali tečaj za prometne miličnike-pionirje itd., je razvidno, da gre njihova pot v smeri do pravega cilja. Program letošnjega dela je še bolj obširen. Za tako dejavnost nimajo zadosti prostorov, zato si želijo dobiti zgradbo ob nogometnem igrišču, ki bi služila kot garaža, ostale prostore pa bi preuredili za pisarno, predavalnice in skladišča. Tudi za razvedrilo njihovih članov bo preskrbljeno z izleti v Opatijo in Solnograd. Z ogledom bolnice Franje pa bodo počastili 40. obletnico ZKJ in SKOJ.

Dejavnost tabornikov v preteklem letu je bila razgibana. Kar najbolj prijetno je ob tabornem ognju, katerega se najbolj veselijo najmlajši. Disciplinarnost je povsem vojaška, pa kljub temu se število tabornikov večja. Po programu imajo v tem letu taborništvo mnogoboj v Mariboru, dan mladosti bodo praznovali pod Konjščico, ob tabornem ognju pa bodo pripovedovali stari komunisti o težkih borbah Komunistične partije in SKOJ. Na ta način bodo naši taborniki dostojno proslavili pomembno obletnico.

Le nekaj skromnih prireditvev in uspeha akcija, pridobiti čimveč najmlajših v telovadnico, je delo Partizana - Trzič. Stanje v letošnjem letu se bo močno popravilo, kajti ustanovili bodo atletsko sekcijo, ki se bo prvič predstavila javnosti na dan mladosti. Praznik dela bo proslavljen s svečano akademijo in z izletom pionirjev. Posebno skrb bodo posvetili za zlet v Beogradu, saj bo to mogočna manifestacija vseh društev. Pionirji bodo imeli mnogoboje, rokometaši se bodo skušali uveljaviti na vrhu tekmovalne lestvice. Na svečani seji, posvečeni 40. obletnici KPJ bodo počastili spomin padlih komunistov Bračiča, Našiča, Srečnika in ostalih, ki so bili vzorni in borbeni telovadci.

Mlado društvo Partizan - Križe je po enoletnem delu povsem opravičilo svoj obstoj. Preko 200 aktivnih telovadcev si krepki svoje telo v dokaj slabi dvorani društva. Tej je posvečena ena izmed največjih skrbi, kajti ni mogoče govoriti o stalni telovadbi, če je pod odslužil. Da bi stvar uredili, imajo namen zaprositi za kredit in preiti čez to oviro. Če hočemo na podeželju popularizirati to panogo, potem je vsak strah, da ne bi dobili kredita, odveč. Poleg

Pustni karneval

Na pušni torek, 10. februarja bo v Trziču vsakoletni PUSTNI KARNEVAL.

Udeleženci se zberejo pred predilniškim poslopjem, nakar krene ob pol štirih sprevod po običajni poti v mesto.

Udeležite se karnevala v čim večjem številu!

omenjenemu številu nastopajočih služi telovadnica preko 300 šolo-obveznim otrokom. Bogat spored dela kaže, da so ljudje pripravljeni na vse. Dan žena bodo proslavili z javnim nastopom. Ker nimajo zdaj pripravnega telovadšča, jim je garnizija Križe odstopila nogometno igrišče. Od 25. do 31. maja bodo medruštvena in okrajna tekmovanja, razvite praporja s svečano akademijo, posvečeno 40. obletnici KPJ, promenadni koncert godbe na pihala JLA Ljubljana. Iz propagandnih ozirov bodo pripravili prav poseben užitek, saj bodo povabili vrhunske telovadce iz naše republike, ki se bodo našemu občinstvu javno predstavili. To so glavne teze dela omenjenega društva in, če smo objektivni, zaslužijo vso pohvalo in priznanje, po drugi strani pa jim je treba dati vso moralno in finančno podporo. Težka pot nogometašev v preteklem letu, ko so se poslovlili od kvalitetnega tekmovanja LP lige, ima še danes hude posledice. Avtobusni prevozi v Gorico, Idrijo, Izolo in trener, poleg tega pa še rekviziti in ostali stroški so blagajno povsem izpraznili, tako da je klub v težki finančni krizi. Edino, kar je razveseljivo, je to, da jim je uspelo registrirati dve moštvu pionirjev, od katerih je I. moštvo uspešno tekmovalo. Toda žal moramo ugotoviti, da so bili pionirji slabo opremljeni, tako da se niso mogli udeleževati tekmovanja, ker niso imeli copat. Največja želja nogometašev je osvojitve prvega mesta v tej skupini tekmovanja in se uspešno uveljaviti v kvalifikacijskem tekmovanju ter s tem doseči skupino tekmovanja v enotni slovenski ligi. V počastitev 40. obletnice KPJ je na programu kvaliteten turnir I. moštev in dvodnevni turnir pionirjev. Vse to bo mogoče izpeljati, če bo odbor aktivno delal in si zagotovil finančna sredstva. V nasprotnem primeru obstoji bojazen, da se bo moral klub razpustiti, česar ne bi smeli dovoliti.

To je kratek izvleček iz posvetovanja, ki je nakazal smerice in težave športnih društev, svetlo za športno kulturo. Pred svetom so težke naloge, katere bo treba prebroditi in dati športni dejavnosti naše občine tako mesto, ki ji pripada.

USTANOVLJEN JE ŠTAB ZA ZBIRANJE SREDSTEV ZA ŠPORTNE OBJEKTE

Znano je, da so športni objekti na območju naše občine kot seveda tudi drugod v prilično slabem stanju. Glavni vzrok za to je pomanjkanje denarja. Da bi se stanje kolikor mogoče popravilo, je svet za telesno vzgojo na svoji seji dne 27. januarja sklenil, da ustanovi poseben štab, ki ima nalogo zbrati vsa razpoložljiva sredstva, kjerkoli je to mogoče. — V štab so bili

predlagani tovariši Franc Markelj, Janez Kališnik, Janko Lončar, Mirko Šter, Branko Košir in Boris Roblek.

Po mnenju sveta bi ta štab moral organizirati poleg zbiranja sredstev pri gospodarskih organizacijah in zavodih tudi druge akcije kot n. pr. loterijo in podobno, skratka, poiskati vse možne načine za pridobitev potrebnih sredstev.

Smučanje

MEDNARODNO SMUČARSKO TEKMOVANJE V ALPSKIH DISCIPLINAH

Minulo soboto in nedeljo je bilo v znanem avstrijskem zimskošportnem središču — Kitzbühelu mednarodno smučarsko tekmovanje v alpskih disciplinah (smuk in slalom) z udeležbo elite najboljših smučarjev iz številnih držav. Proga je potekala s Hahnenkamma in sicer za člane in članice, seveda sta bili razliki v dolžini tekmovalne steze. Snežne razmere so bile odlične, vreme prekrasno, tako da je pomenil obisk zanimive prireditve za slehernega ljubitelja alpskega smučanja nepozabno doživetje. Izidi naših predstavnikov so pač sorazmerni z njihovimi pripravami. Naši smučarji so imeli za tekmovanja v inozemstvu le dva tečaja in sicer na Češki koči ter na Vršču. Zvezni kapetan za alpske discipline ing. Avg. Pohar se je odločil za trenutno najsolidnej-

šo zasedbo: Klinar, Lakota (Jesenice), Šumi (Triglav), Dornik, Križaj (Ljubelj - Tržič), Zupančič, Ankele in Rutar (Triglav). Njihov nastop v slalomu pomeni prvi letošnji start v izredni mednarodni konkurenci. Starterju se je prijavilo preko 80 tekmovalcev, v zaključni razvrstitvi je ocenjenih 77 smučarjev. Jugoslovani so se plasirali na sledeča mesta: 63. Klinar, 64. Lakota, 66. Šumi, 69. Dornik in 70. Križaj.

Zaradi slabega plasmaja se jugoslovanski tekmovalci po pravilih niso mogli udeležiti slaloma, ker sodeluje v naslednji disciplini drugega dne le 45 prvoplasiranih iz preteklega tekmovanja. Tako so se morali Jugoslovani zadovoljiti le z mesti v smuku, slalom pa so lahko opazovali le v vlogah gledalcev.

PONOVNO KVALITETNA PRIREDITEV

Že v eni izmed zadnjih številk našega lista smo priobčili krajšo vest o letošnji mednarodni prireditvi v alpskih disciplinah oziroma v veleslalomu na Zelenici, ki je določena za 26. april. Udeležba še ni povsem znana zaradi dejstva, da nas ločijo od prireditve še trije meseci. Letošnje tekmovanje pomeni majhen — desetletni jubilej, odkar sta Matevž Lukanc in ekipa Ljubelja prejela za svoj uspeh v mednarodni konkurenci priznanje

kot prva zmagovalca zeleniškega veleslalomu. Od tedaj dalje potekajo prireditve ob številnem zanimanju ljubiteljev belega športa brez presledka, saj pomeni vsakoletni start posameznikov prijetno in nepozabno doživetje.

Upamo, da bo tudi letošnji mednarodni veleslalom uspel v vsakem pogledu, tako organizacijskem kakor tudi tehničnem. Pred tekmovanjem bomo o pripravah domačih in inozemskih ekip še obširneje poročali.

TOPLO POZDRAVLJAMO!

Nekateri naši vidni smučarji v alpskih disciplinah, ki so vrsto let dostojno zastopali barve Jugoslavije v mednarodni areni, so se odločili ob zaključku svoje tekmovalne kariere, da posvetijo v bodočnosti vse sile za razvoj in napredek mladih smučarjev, ki bodo v kratkem izpolnili vrzel, nastajajočo z odhodom veteranov.

Prvi korak v tem pogledu je storjen v vrstah SK Ljubelj, kjer so Janko Štefe, Slavko in Matevž

Lukanc ter brata Krmelj obljubili nuditi vso pomoč vzgoji mladega kadra in smo lahko že vnaprej prepričani, da je uspeh zagotovljen. Jamstvo zanj so imena naših nekdanjih odličnih alpskih smučarjev.

Odločitev naših veteranov, ki so vzlic napornemu delu na svojih delovnih mestih del prostega časa posvetili vzgoji mladine, toplo pozdravljamo. Resnično posnemajna in hvale vredna odločitev, ki bo pospešila dejavnost mladih v našem smučarskem klubu, čigar ime je še danes kljub nekaterim organizacijskim težavam, s katerimi se borijo funkcionarji in člani, dobro znano celotni eliti najboljših jugoslovanskih smučarjev.



31. januarja do 2. februarja angleški barvni film RIHARD III.

3. do 4. februarja: italijan. film BELE NOČI.

5. do 6. februarja: poljski film CLOVEK NA PROGI.

7. do 9. februarja: ameriški barvni film TROBENTE OPOLDNE.

10. do 11. februarja: češki film ŠOLA ZA OČETE.

12. do 13. februarja: ameriški barvni film KOCKAR MISSISSIPPIJA.

14. do 16. februarja: ameriški barvni CSP film SEDEČI BIK.

OPOZORILO

Opozarjamo na plesno prireditev v Kazini na Jezerskem, ki bo na pustno soboto, 7. februarja. Na prireditve pelje iz Tržiča avtobus ob 19. uri.

RAZPIS

Komisija za uslužbenske zadeve obč. ljudskega odbora v Tržiču razpisuje na osnovi 164. člena zakona o javnih uslužbencih v upravi obč. ljudskega odbora tale prosta

delovna mesta:

1. tajnika obč. ljudskega odbora V oddelku za splošne zadeve;
2. referenta za splošne zadeve
3. strojepiske II. razreda V oddelku za finance;
4. referenta za proračun
5. referenta za dohodke iz gospodarstva
6. načelnika oddelka za gospodarstvo
7. ekonomista
8. tržnega inšpektorja
9. šefa oddelka
10. administrativno moč.

Pogoji:

točka 1: Visoka strokovna izobrazba, 5 let prakse v upravni službi.

točka 2: Srednja strokovna izobrazba, 3 leta prakse v upravni službi.

točka 3: Obvladanje strojepisja (strojepisec II. razreda)

točka 4: Srednja strokovna izobrazba, 4 leta prakse v finančnih poslih.

točka 5: Srednja strokovna izobrazba, 5 let prakse v finančnih poslih

točka 6: Visoka strokovna izobrazba, 5 let prakse, od tega 3 leta v gospodarstvu.

točka 7: Srednja strokovna izobrazba, 5 let prakse v gospodarstvu.

točka 8: Srednja strokovna izobrazba, 5 let prakse v trgovski stroki oziroma v gospodarstvu.

točka 9: Srednja strokovna izobrazba, 3 leta prakse v upravni službi.

točka 10: Dvoletna administrativna šola ali višji administrativni tečaj, 3 leta pisarniške službe.

Pravično kolkovane prošnje s kratkim življenjepisom in podatki o dosedanjem službovanju je vložiti v roku 15 dni po objavi tega razpisa komisiji za uslužbenske zadeve obč. ljudskemu odboru v Tržiču.

RAZGLAS

Komisija za nacionalizacijo pri občinskem ljudskem odboru v Tržiču poziva vse posestnike oz. lastnike stanovanjskih in poslovnih zgradb na območju občine Tržič, da v roku 21 dni po objavi prijavi komisiji za nacionalizacijo pri občini Tržič vse stavbe, t. j. stanovanjske in poslovne, ki jih posedujejo zunaj tržičke občine.

Posestnike opozarja komisija na zakonske posledice za tiste, ki ne bi prijavi takih nepremičnin. V smislu člena 63. zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč ima zamlanjanje takih nepremičnin za posledico kazen zavora do 1 leta.

Komisija za nacionalizacijo

RAZGLAS

Otroški dom v likvidaciji vrši razprodajo vseh osnovnih sredstev nahajajočih se v tej ustanovi. Naprodaj so n. pr. visoke omare, otroške postelje z žimnicami, kavč, hladilnik, tehnica za otroke, pisalno-povijalne in navadne mize, navadni in dojljini stoli, stojala za tehnične, ležalniki, električne peči in kremenova svetilka. Interesenti naj se javijo pri likvidatorju te ustanove. Rok razprodaje bo naknadno določen.

POSREDOVANJA

Nudim hrano in stanovanje za varstvo 2 otrok v dopoldanskih urah. Prijave je oddati v pisarno Turističnega društva.

Dekletu, ki ima veselje do gostinstva, nudimo lepo priliko za zaslužek. Ponudbe sprejema Turistično društvo v Tržiču.

Zapestno uro sem izgubila na poti iz Križev do Pristave. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi v Turistično društvo.

ZAHVALA

Najpristrčnejša zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in organizacijam, ki so nam ob boleznih in smrti naše drage mame, stare mame

JOŽEFE ROBLEK ROJ. ZDEŠAR

stali ob strani ter jo v tako lepem številu in ob darovanju toliko venčev in cvetja spremili na njeni zadnji poti. Lepa hvala vsem sorodnikom in prijateljem, posebno pa dr. Andreju Robiču in sosedom za njihovo požrtvovalnost in nesebičen trud!

Žaljuči: družine Roblek, Reškovič, Bertoncelj, Pörtel, Gorišek in ostalo sorodstvo.



OD 12. DO 30. JANUARJA 1959

Rodile so: Logar Ivanka, tovarniška delavka iz Tržiča — dečka; Purgar Ivana, perica iz Tržiča — dečka. — Čestitamo!

Poročili so se: Boncelj Janez, tovarniški delavec iz Sebenj, in Teran Helena, tovarniška delavka iz Žiganje vasi; Sladoje Marko, oficir JLA iz Kranja in Tavželj Jožefa, frizerka iz Tržiča; Razumič Ivan, tovarniški delavec iz Breznika in Meglič Marija, predilka iz Loma pod Storžičem; Levičnik Zdenko, mizar s Trate - kolodvor,

in Jagodice Marija, uslužbenka iz Tržiča. — Mnogo sreče!

Umrli so: Roblek Jožefa, gospodinja iz Bistrice pri Tržiču, stara 74 let; Divič Franc, čevljar iz Podlublja, star 45 let; Dovič Lidija, dojenček iz Podlublja; Grohar Janez, cestar z Brezja pri Tržiču, star 54 let; Prestor Marija, upokojenka iz Tržiča, stara 58 let; Zupan Frančiška, upokojenka iz Tržiča, stara 84 let. — Svojcem naše sožalje!